

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΙΖ'

ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΙΚΡΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ

Ἴστωμεν στίχ. δ' καὶ ψάλλομεν τὰ κάτωθι Στιχηρά Προσόμοια.

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Τὴν κιθάραν τῆς γνώσεως, τὸν αὐλὸν τῆς συνέσεως, τῆς σοφίας ὄργανον τὸ οὐράνιον, τῆς εὐσεβείας τὸν ἥλιον, τὸν λύχνον τῆς χάριτος, καὶ θαυμάτων τὴν πηγὴν, σωτηρίας τὰνάματα, ἀναβλύζουσιν, εὐφημήσωμεν σήμερον ἐν ὕμνοις, Ὁρθοδόξων αἰχορεΐαι, τὸν Ἱεράρχην Γρηγόριον.

Φωτανυγεία τῆς χάριτος, λαμπρυνθεὶς τὴν διάνοιαν, τὴν Ἑλλήνων ἔλιπες ματαιότητα, καὶ τῷ λουτρῷ τοῦ Βαπτίσματος, παμμάκαρ ἐνδέδυσαι, τὸν Χριστὸν τὸν ἐν Σταυρῷ, ὑψωθέντα καὶ σώσαντα, τὸ ἀνθρώπινον, τῆς ἀρχαίας Γρηγόριε κατάρας· ὃν ἰκέτευε πταισμάτων, ἡμῖν τὴν λύσιν δωρήσασθαι.

Οὐρανόθεν δεξάμενος, τῆς σοφίας τὰς χάριτας, ὡς δοχεῖον ἔμψυχον καθαρότητος, τὴν μωρανθεῖσαν κατήσχυνας, σοφίαν τοῖς λόγοις σου, καὶ τοῖς θαύμασι λαμπρῶς, ἔξαστράψας ὡς ἥλιος, κατεφώτισας, τοὺς ἐν ζόφῳ εἰδώλων τῆς λατρείας, χαλεπῶς ἐξοφωμένους, ἱερομύστα Γρηγόριε.

Α'ποστόλων τοῖς ἰχνεσιν, ἀκλινῶς ἠκολούθησας, ὡς σοφίας ἔμπλεως καὶ συνέσεως, καὶ τῆ σαγήνη τῶν λόγων σου, ἐκ πλάνης ἀνήγαγες, θεομάκαρ τοῦ θυθοῦ, τοὺς ἀνθρώπους Γρηγόριε, καὶ

προσήγαγες, ὡς ἀνάθημα τούτους τῷ Κυρίῳ, τῷ θανάτῳ τοῦ θανάτου, τὴν δυναστείαν πατήσαντι.

Δόξα Πατρὶ. Ἦχος α'.

Δεῦτε φιλεόρτων τὰ τάγματα, Γρηγόριον τὸν ἐν Ἱεράρχαις πανθαύμαστον, ἀπὸ ψυχῆς εὐφημήσωμεν· τὸν φερωνύμως ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ γρηγορήσαντα, καὶ τῆς εὐσεβείας τὴν δύναμιν τρανώσαντα· τὸν σοφὸν ἐν διδαχαῖς, τὸν ἐν ἀγῶσι περιδλεπτον, καὶ ἐν θαύμασι μέγιστον, ἐξ ὧν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἐκτήσατο, θαυματουργὸς ἐπικαλούμενος· τῆς Ἐκκλησίας τὸν μέγα φωστῆρα, καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας φαιδρὸν λαμπτήρα, πρὸς αὐτὸν εὐλαβῶς ἀνακράζοντες· Πρέσβευε Πάτερ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Α'μαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη, καὶ ἀθλιβομένων στεναγμὸν μὴ παρορῶσα, πρέσβευε τῷ ἐξ ἀγνῶν λαγόνων σου, σωθῆναι ἡμᾶς, Παναγία Παρθένε.

Εἰς τὸν Στίχον, Στιχηρά Προσόμοια.

Ἦχος γ'. Μεγάλη τῶν Μαρτύρων.

Σοφίας τὰ δωρήματα πλουτήσας ὅσι, τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, κατήσχυνας τὴν ἔπαρσιν, καὶ ἐτράνωσας Γρηγόριε τρισμάκαρ, πανσόφοις διδαχαῖς σου, τὴν θείαν δύναμιν, σαφῶς τῆς εὐσεβείας.

Στίχ. Οί 'Ιερείς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην...

Μεγίστοις προτερήμασιν ἐκλάμπας ὄσει, πιστῶν τὰς διανοίας, ἐνθέως κατεπύρσευσας, καὶ ἐνέκρωσας τοῦ ψεύδους τὸν δυνάστην, Γρηγόριε τρισμάκαρ, ἀγωνισάμενος, ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

Στίχ. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν...

Α'παύστως καθικέτευε, Χριστὸν τὸν Κύριον, ὡς ἔχων παρόρησιαν, Γρηγόριε μακάριε, ὅπως λάβωμεν οἱ πόθῳ σε τιμώντες, ἰσχὺν θεῖαν ὑπόθεν, τὰ μηχανήματα, πατεῖν τοῦ ἀρχεκάκου.

Δόξα Πατρὶ. ᾠχος β'.

Ε'κ τῆς Ἐφῶς Ἱεράρχα Γρηγόριε, ὡς ὀρθρὸς φαινὸς τῆ οἰκουμένη ἐξανατείλας, μυστικῶς καταπυρσεύεις, τὰς ψυχὰς τῶν τιμώντων σε, καὶ τῷ Κυρίῳ βοώντων Ὁ τὸν θεῖόν σου θεράποντα, θαυματουργὸν ἀναδείξας, καὶ δι' αὐτοῦ καλέσας, πολλοὺς πρὸς σωτηρίαν, παντοδύναμε Κύριε δόξα σοι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Νῦν ἀπολύεις, τὸ Τρισάγιον, τὸ Ἀπολυτίκιον ἐκ τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ καὶ Ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν Μεγάλον Ἑσπερινόν

Μετὰ τὸν Προοιμακόν, στιχολογοῦμεν τὸ Μακάριος ἀνὴρ. Εἰς δὲ τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ἰστώμεν στίχ. σ' καὶ ψάλλομεν τὰ κάτωθι Στιχηρὰ Προσόμοια.

ᾠχος α'. Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος! αὐγασθεὶς τὴν ψυχὴν, ἀστραπαῖς τῆς χάριτος, εἰδώλων τὴν δδελυράν, ἀπάτην ἔλιπες· ἐντεῦθεν τὰς τοῦ φωτός, τρίβους συντόνως ἐν κόσμῳ ἐβάδισας, καὶ ἔφθασας εἰς αὐλάς, τὰς αἰώνιους λαμπρῶς ἀγαλλόμενος, ἐνθα νῦν σὺν Ἀρχαγγέλοις, ὕμνον τὸν τρισάγιον, τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι, ἀναμέλεις ὦ Γρηγόριε.

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος! πυρωθεὶς τὴν ψυχὴν, τοῦ Χριστοῦ τῷ ἔρωτι, ἀξίας τὰς κοσμηκὰς, πάσας ἐμίσησας, καὶ μύρω θείῳ χρισθεὶς, Ἀρχιερεὺς θεοφόρε Γρηγόριε, ὡς Ἄγγελος τῷ

Θεῷ, τὰς ἀναιμάκτους θυσίας προσήνεγκας. Ὁθεν νῦν σὺν τοῖς Ἀγγέλοις, ὕμνον τὸν τρισάγιον, τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι, ἀναμέλεις εὐφραϊνόμενος.

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος, τὴν καρδίαν τρωθεὶς, ζήλω τῷ τῆς πίστεως, ἐκήρυξας ἱερῶς, τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἔλυσας τὰς μωρὰς, κατασκευὰς τῶν βλασφημῶν Γρηγόριε, σοφία ἐν θεϊκῇ, Ὁρθοδοξίας βροντήσας τὰ δόγματα. Ὁθεν μεθ' Ἁγίων πάντων, ὡς συνένφραϊνόμενος, νῦν θεοῦσαι μεθέξει, ἐν ὑψίστοις ἀξιάγαστε.

Προσόμοια ἕτερα. ᾠχος πλ. δ'. Τί ὑμᾶς καλέσωμεν.

Τί σε νῦν καλέσω Γρηγόριε; πρακτικόν, ὅτι τὰ πάθη, καθυπέταξας τῷ νῷ· θεωρόν, ὅτι ἐδρέψω, τῆς σοφίας τὸν καρπὸν· ἐνθέου, ὀπτασίας ἀξιούμενον, καὶ δόγματα, οὐράνια μουόμενον· Ἱερουργὸν ἱερώτατον, θαυματουργὸν ὑπερθαύμαστον. Ἰκέτευε, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τί προσαγορεύσω σε Ὅσιε; ὄδηγόν τῶν πλανωμένων, καὶ νοσοῦντων ἱατρὸν· χορηγόν τῶν πρὸς τὴν χρεῖαν, τοῖς αἰτοῦσι δαψιλῆ· διώκτην, τῶν δαιμόνων ἰσχυρότατον· ἀλείπτην, τοῦ Μαρτύρων ἀγωνίσματος· προφητικοῖς διαλάμποντα, χαρίσμασιν ἀξιάγαστε. Ἰκέτευε, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τί σε νῦν προσεῖπω Γρηγόριε; καθαιρέτην τῆς ἀθέου, δυσσεβείας καρτερόν· ὀριστὴν τῆς εὐσεβείας, καὶ διδάσκαλον ἐθνῶν· εἰρήνης, βραβεύτην ἀκαταμάχητον· πολέμων, καταλύτην ἀκαθάρτου· ἐν ὄρεσι διαιτώμενον, καὶ δλέποντα τὰ ἐν πόλεσιν. Ἰκέτευε, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα Πατρὶ. ᾠχος πλ. β'.

Εἰς βάθος θεωρίας ὑπελθὼν πανσόφως, Ἱεράρχα Χριστοῦ, τὴν θεῖαν ἐμνήθης τῆς Τριάδος φανέρωσιν· καὶ πνεύματι προσβλέπων ἀκλινῶς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, τῶν θαυμάτων ἀδυσσοπηγάξεις ἡμῖν τὴν ὑγρὰν ὑδάτων φύσιν, εἰς λιθὴν μεταποιήσας, καὶ νεωκόρον πλάνης ἀπαλλάξας· ζοφερᾶς, τοὺς διώκτας ἐπεισας πιστοῦσθαι τῇ ἀλήθειαν· καὶ στῦλος εὐσεβείας ἀρετῶν ὀφθαλμοῦ αὐτοῖς, τῶν θαυμάτων ὑποφήτης ἀνηγορεύθη. Διὸ δυσωποῦμέν σε, μὴ παύσῃ ὑπὲρ ἡμῶν τὸ Σωτήρα δυσωπεῖν, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε; Τίς ἀνυμνήσει σου, τὸν ἀλόχευτον τόκον; Ὁ τῷ

ἀχρόνως ἐκ Πατρὸς, ἐκλάμψας Υἱὸς μονογενῆς, ὁ αὐτὸς ἐκ σοῦ τῆς Ἀγνῆς προήλθεν, ἀφράστως σαρκωθείς, φύσει Θεὸς ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς· οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων, ἀσυγχύτως γνωριζόμενος. Αὐτὸν ἰκέτευε, σεμνὴ Παμμακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἴσοδος, τὸ Φῶς ἱλαρόν, τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ι' 7, 6 γ' 13-15 η' 6, 34, 35, 4, 12, 14, 17, 5-9 κβ' 21, 19 ιε' 4).

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὔρε σοφίαν, καὶ θνητός, ὃς εἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν· οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη· νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὦ τέκνα, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ. Καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἶ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προῖμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ Σοφία κατεσκεύασα βουλήν καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν, ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχὺς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν, ἄκακοι, πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαιδευτοὶ ἐνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυγξ μου, ἐδδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σχολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθά τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ὑμῶν, καὶ πλησθῆσεθε Πνεύματος.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Παροιμ. ι' 31-32 ια' 2, 6, 7, 19, 30 ιγ' 9 ιε' 2 κβ' 11.

Ἐκκλ. η' 1.

Σοφ. Σολομ. ζ' 12-16 ζ': 30 η' 2-4, 7-8, 13, 18, 21 θ' 1-5, 10-11, 14).

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, χεῖλη δὲ ἀνδρῶν ἐπίστανται χάριτας. Στόμα σοφῶν μελετᾷ

σοφίαν· δικαιοσύνη δὲ ῥύεται αὐτοὺς ἐκ θανάτου. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς· υἱὸς γὰρ δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, καὶ ἐν ἀγαθοῖς αὐτοῦ καρπὸν δικαιοσύνης τρυγῆσει. Φῶς δικαίους διὰ παντός, καὶ παρὰ Κυρίου εὐρήσουσι χάριν καὶ δόξαν. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἀναπαύσεται σοφία. Ἀγαπᾷ Κύριος ὀσίαν καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ὁδῷ. Σοφία Κυρίου φωτιεῖ πρόσωπον συνετοῦ· φθάνει γὰρ τοὺς ἐπιθυμοῦντας αὐτήν, πρὸ τοῦ γνωσθῆναι, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπῶντων αὐτήν. Ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτήν οὐ κοπιᾶσει· καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτήν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται. Ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τριβοῖς φαντάζεται αὐτοῖς εὐμένως. Σοφίας οὐ κατισχύσει ποτὲ κακία. Διὰ ταῦτα καὶ ἐραστῆς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς, καὶ ἐφίλησα ταύτην, καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ. Ὅτι ὁ πάντων Δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν. Μύστις γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης· καὶ αἰρέτις τῶν ἔργων αὐτοῦ. Οἱ πόνοι αὐτῆς εἰσὶν ἀρεταί· σωφροσύνην δὲ καὶ φρόνησιν αὐτὴ διδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν, ὧν χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστίν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. Εἰ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν· ἐπίσταται στροφάς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων. Σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων. Καὶ πᾶσι σύμβουλος ἐστὶν ἀγαθῆ· ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν αὐτῇ καὶ εὐκλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας· Θεὲ Πατέρων καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου, καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον, ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, καὶ διέπη τὸν κόσμον ἐν ὀσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, δὸς μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων ἀρεδρον σοφίαν, καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου· ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου. Ἐξαπόστειλον αὐτήν ἐξ ἀγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου, ἵνα συμπαροῦσά μοι διδάξῃ με, τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοι, καὶ ὀδηγήσῃ με ἐν γνώσει, καὶ φυλάξῃ με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς. Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν πάντες δειλοὶ καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. γ' 1-9).

Δικαίων ψυχὰι ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄψῃται αὐτῶν βάσανος. Ἐδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἢ ἔξοδος

αὐτῶν, καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία, σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτούς, καὶ εὗρεν αὐτούς ἀξίους ἑαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμπουσι, καὶ ὡς σπινθήρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. Κρινοῦσιν ἔθνη, καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ, συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΤΗΝ, Ἰδιόμελα.

Ἦχος α'.

Δεῦτε σήμερον πιστοὶ, τὸν Ἱεράρχην τοῦ Χριστοῦ, Γρηγόριον εὐφημήσωμεν. Οὗτος γὰρ ὁ μακάριος, Εὐαγγελίου τῷ φωτί, τὴν ψυχὴν καταυγασθεὶς, τῶν εἰδώλων τὴν πλάνην κατέλιπε· καὶ δι' ἀρετῶν ἐργασίας, εἰς ὕψος θείας γνώσεως ἀναχθεὶς, τῆς τῶν Ἑλλήνων μωρανθείσης σοφίας, ἐν σοφίᾳ τὴν ἔπαρσιν κατήσχυεν. Ὅθεν αὐτῷ ἐκβοήσωμεν· Θαυματουργέ Ἱεράρχα, πρέσβευε ἀπαύστως τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος β'.

Τῷ ἀρότρῳ τῶν λόγων σου, παμμακάριστε Γρηγόριε, τὰς κεχερσωμένας τῶν ἀνθρώπων, ψυχὰς ἐγεώργησας, καὶ κατέσπειρας ἐν αὐταῖς, τὸν λόγον τῆς πίστεως, θεοπρεπεῖ τῇ μιμήσει. Ὅθεν καρπὸν πολύχουν, τῶν σεσωσμένων διὰ σοῦ, τὴν σωτηρίαν τῷ Θεῷ προσενεγκῶν, τὴν εὐκταίαν αὐτοῦ ἀκήκοας φωνήν· Εὐ δοῦλέ μου γνήσιε, εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου, καὶ ἑκατονταπλασίονα ἀπολαβοῦ, τῶν πόνων σου τὰ ἔπαθλα.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Οσὶε πάτερ Γρηγόριε, Μωσαϊκὴν τινα θαυματουργίαν, ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἔδειξας· λίμνην γὰρ ποτέ, ἀδελφικῆς φιλονικίας πρόξενον, διακαρτερήσας ἐν ἀγρυπνίᾳ εὐχόμενος, θαυμαστῶς αὐτὴν ἀπεχέρσωσας, καὶ ἐποίησας τὴν πρὸ τῆς εὐχῆς πελαγίζουσαν, ξηρὰν τε καὶ ἀνικμον ἠπειρον. Ὡ τοῦ

θαύματος! δι' οὗ ἀδελφοκτόνον ἀποτρέψας συμπλοκὴν, τῆς εἰρήνης φυλάττειν τὸν σύνδεσμον, τοὺς παρόντας ἐδίδαξας κραυγάζοντας· Ὁ διὰ τοῦ Ἱεράρχου σου θαύματα μεγάλα ἐργαζόμενος, πρὸς παιδαγωγίαν τοῦ λαοῦ σου, Κύριε δόξα σοι.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν θεόθεν δεξάμενος, θαυματουργὸς ἐπαξίως ἐπεκλήθης, Γρηγόριε Ἱεράρχα σεβάσμιε· δι' εὐχῆς γὰρ λίθον ἐκίνησας, καὶ πρὸς ἕτερον τόπον μετήγαγες· λίμνην θαλάσση ἴσα κυμαίνουσαν, τῇ προσευχῇ προσκαρτερήσας χέρσον ἐπέδειξας· ποταμοῦ τὴν ἐπὶ τὰ πρόσσω φορὰν ἐπέσχες, Ἑβραϊὸν προσποιούμενον ἐνέκρωσας, καὶ λιμὸν τοῖς ἀπίστοις λόγῳ ἐπήγαγες. Ὅθεν πίστει δοῶμέν σοι, οἱ εὐσεβῶς τιμῶντές σε· Πάτερ παμμακάριστε, διάσωσον ἡμᾶς ἀπὸ νόσων παντοίων καὶ κινδύνων, καὶ ἴλεων ἡμῖν τὸν Κύριον ἀπέργασαι, ὡς ἔχων πλουσίαν τὴν συμπάθειαν.

Ἦχος γ'.

Ἰερατεύσας ἀξίως τῷ Θεῷ, καὶ δι' ἔργων καὶ λόγων, πληθὺν σεσωσμένων αὐτῷ προσενεγκῶν, τῆς ὑπὲρ νοῦν εὐφροσύνης, ἐν οὐρανοῖς κατηξίωσαι, σὺν τῶν Δικαίων ταῖς τάξεσι, Γρηγόριε ὑπερθαύμαστε, τῶν Νεοκαισαρέων φωστὴρ οὐρανόφωτε. Ὅθεν ἐκτενῶς ἰκέτευε δεόμεθα, τὴν Παναγίαν Τριάδα, ἧς τὸ μυστήριον τρανῶς ἐθεολόγησας, τὴν εἰρήνην τῷ κόσμῳ δωρήσασθαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος δ'.

Ἰερωσύνης τὴν χάριν θεόθεν δεξάμενος, καὶ τὸ θεῖον δέρας ἐξ ὕψους περιβαλλόμενος, τοὺς πρὶν τῆς ἀπιστίας υἱούς, τέκνα φωτὸς καὶ Θεοῦ κληρονόμους ἀνέδειξας, σοφίας χάριτος ἐκχυθείσης ἐν χεῖλεσί σου, παραδόξων θαυμάτων αὐτουργέ, Γρηγόριε παμμακάριστε. Διὸ καὶ νῦν ἐν τῇ μνήμῃ σου, αἰτησαι Χριστὸν τὸν Θεόν, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος πλ. α'.

Οσὶε πάτερ Γρηγόριε μακάριε, διὰ πάσης ἐλθὼν τῆς τῶν Ἑλλήνων παιδείσεως, καὶ γνοὺς τῇ πείρᾳ ὡς νουνεχῆς, τῶν παρ' αὐτοῖς δογμάτων, τὸ ἀσθενὲς καὶ ἀσύστατον, μαθητῆς τοῦ Εὐαγγελίου κατεστάθης· ἐντεῦθεν τῆς ἀληθοῦς ἐν Χριστῷ, φιλοσοφίας γενόμενος κάτοχος, ἀποστολικῶς ἐν κόσμῳ διέπρεψας· τῆς εὐσεβείας γὰρ τὸν λόγον ἐκήρυξας, δεβαιούμενον μεγίστοις ἐν θαύμασι, δι'

οὐ ἐρῶσω τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, τῶν Νεοκαισαρέων τὰ πλήθη, τῆς χάριτος συνεργούσης σοι. Ὅθεν ὡς τὸν δρόμον σου τελέσας καλῶς, καὶ τὴν πίστιν κρατύνας μακάριε, τῆς αἰδίου κατηξιώθης εὐφροσύνης, πρεσβεύων ὑπὲρ ἡμῶν ἐκτενῶς, τῶν εὐλαδῶς τελούντων, τὴν παναγίαν μνήμην σου.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Οσὶε πάτερ Γρηγόριε θεομακάριστε, μυσταγωγούς τὴν Θεοτόκον κησάμενος, καὶ Ἰωάννην τὸν παρθένον Μαθητὴν, τῆς Τριάδος τὸ μέγα μυστήριον, ὑπερφῶς ἐδιδάχθης· οὐ καὶ διδάσκαλος σεπτός, θεϊκῆ ἐπινεύσει γεγόμενος, τῆς εἰδωλομανίας τὴν πλάνην διήλεγξας, καὶ ἀνθρώπων πλήθη προσήγαγες τῷ Χριστῷ, παρ' οὗ καὶ ἀκήκοας, τὴν μακαρίαν φωνήν· Εὐ δοῦλέ μου γνήσιε· εὐ ἐργάτα τοῦ ἀμπελώνός μου φιλόπονε· εἴσελθε εἰς τὴν αὐλήν τὴν ἐμήν, ἔνθα ἐστὶν ἦχος καθαρὸς ἐορταζόντων. Αὐτὸν ἰκέτευε, αὐτὸν δυσώπει· Ἄγιε, δωρηθῆναι τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εἰρήνην, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος πλ. β'.

Γρηγόρησις Θεοῦ, ἐδόθη σοι σοφὴ κατὰ Δανιήλ· ὡπερ γὰρ ἐκείνῳ τὸ ἐνύπνιον, οὕτω τὸ τῆς πίστεως μυστήριον, ἀπεκαλύφθη σοι· διὸ σωθῆναι πρέσβευε, τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὅσιε Πάτερ.

Δόξα Πατρὶ. Ἦχος πλ. α'.

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων, κροτήσωμεν ἐόρτια, καὶ εὐλαδῶς πανηγυρίσωμεν, ἐν τῇ εὐσήμεν ἡμέρᾳ, τοῦ Ἱεράρχου Χριστοῦ. Εὐσεβῶν τὰ τάγματα συντρεχέτωσαν, καὶ τὸν θεοφόρον κροτεῖτωσαν ἐν ὕμνοις, τὸν ἀφθόνως βλύσαντα εὐσεβείας τὰ νάματα, καθάπερ κρήνη δαψιλῆς καὶ ἀειρῆος. Ποιμένες καὶ διδάσκαλοι, τὸν θαυμαστὸν ποιμένα, τῶν λογικῶν προδάτων, συνελθόντες εὐφημήσωμεν· τὸν λαμπρὸν θαυματουργόν, τῶν ὀρφανῶν τὸν πατέρα, τὸν τροφέα τῶν πεινῶντων· τὸν τε χηρῶν προασπιστὴν, τὸν ταχύτατον ἐν νόσοις ἰατρὸν, τῶν θλιδομένων τὸ παραμύθιον, τῶν εὐσεβῶν τὸν θεῖον ποδηγέτην, καὶ γρήγορον τῆς οὐρανίου σοφίας νοῦν, ὕμνοις θεοτερπέσιν, ἀνευφημοῦντες νῦν, οὕτως εἰπωμεν· Γρηγόριε θεόφρον, προσάγαγε ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς, τῷ Θεῷ σεσωσμένους, τῇ παναλίμῳ δυνάμει τῆς πρεσβείας σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μακαρίζομέν σε, Θεοτόκε Παρθένε, καὶ δοξάζομέν σε, οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος, τὴν πόλιν τὴν

ἄσειστον, τὸ τεῖχος τὸ ἀρρήκτον, τὴν ἀρράγη προστασίαν καὶ καταφυγὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἰς τὸν Στίχον, Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις θεολογίαις σαφῶς, ἱερωτάταις ἱερῶς Ἰσμεννυόμενος· ὁ στῦλος τῆς Ἐκκλησίας, ἡ τῶν δογμάτων κρηπίς, τὸ τοῦ Παρακλήτου θεῖον ὄργανον· ὁ νοῦς ὁ οὐράνιος, ἡ κιθάρα τοῦ Πνεύματος, ποιμὴν ὁ μέγας, καὶ Χριστοῦ Ἀρχιποίμενος, θρέμμα γνήσιον, καὶ ἀρνίον πρᾶότατον· κρήνη ἀναβλυστάνουσα, δογμάτων τὰ νάματα, καὶ ἰαμάτων τὰ ρεῖθρα, ἱερομύστα Γρηγόριε. Χριστὸν ἐκδυσώπει, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Οἱ Ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσσονται δικαιοσύνην...

Χαίροις Ἱεραρχῶν καλλονή, τῶν ἀρετῶν τὸ διχαυγὲς καταγωγίον· ἡ στάθμη τῆς Ἐκκλησίας, ἱερωσύνης κανὼν, ποταμὸς ναμάτων θείων ἐμπλεως, ἐξ ὧν καταρδεύεται, ἡ ὑφήλιος ἅπασα, πρὸς εὐκαρπίαν, ψυχικὴν καὶ σωτήριον, καὶ αἰρέσεων, ἀποπλύνεται δόρβορος· ἀνθρωπε ἐπουράνιε, ἐπίγειε Ἄγγελε, στόμα τὸν νόμον τὸν θεῖον, ἐμμελετήσαν Γρηγόριε, Θεοῦ κληρονόμε, τοῦ παρέχοντος τῷ κόσμῳ, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν...

Ομβροῖς ὧν ἱερῶν προσευχῶν, λίμνην ἐξήρανας ποτὲ μάχης πρόξενον, καὶ ρεῖθρον τῇ δειδρωθείσῃ, ῥάβδῳ ἀτάκτως σοφῆ, ἐπικλύζον εἰργεῖς θεῖα χάριτι· δωμοὺς κατηδάφισας, τῶν δαιμόνων Γρηγόριε· τῆς ἀπιστίας, τὸν χειμῶνα διέλυσας, θερμοτάταις σου, πρὸς Θεὸν παρακλήσεσι· θαύμασιν ἐβεβαίωσας, ψυχὰς καὶ προσήγαγες, τῷ εὐεργέτῃ τῶν ὄλων, παρ' οὗ τὸν ἄξιον εἴληφας, μισθόν· ὃν δυσώπει, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα Πατρὶ. Ἦχος πλ. β'.

Υπὲρ ἀριθμὸν ψάμμου θαλάσσης, τὰ θαύματα ἃ εἰργάσω ὑπάρχουσι, δι' ὧν τὴν ἐπωνυμίαν κατάλληλον ἐκτήσω, τερατουργῆ Γρηγόριε πανθαύμαστε· ἑταιρικὸν γὰρ γύναιον, ἐπὶ διαβολῇ ἐκ συνθήματος προσελθόν σοι, δαίμονι διὰ τὴν συκοφαντίαν ληφθέν, διὰ προσευχῆς ἐθεράπευσας·

λίθῳ γὰρ βουνῷ παραπλήσιον, εὐχῆ σου σεπτῆ μετεκίνησας, καὶ ἐκ τοῦ εἰδωλείου τῆ σῆ παρουσίᾳ, τὰ δαιμόνια ἐξήλασας, τὸν νεωκόρον παιδεύων πρὸς εὐσέβειαν· λίμνην τε πελαγίζουσαν τῆ ἀγρυνία διακαρτερήσας, ἡπειρον ἀνικμον ἀπέδειξας, φιλονικοῦντας ἀδελφούς νουθετῶν, καὶ φορὰν ἐπέσχες ποταμοῦ, κατὰ τῆς γῆς τὴν ῥάβδον ἐρείσας, τὸ θαῦμα θαύματι δεδαιῶν, αὐτῆς ὑπερφυῶς δενδρωθείσης. Ἔστιν οὖν καὶ ἄλλα πολλά, ἃ θαυμάζοντες Πάτερ, οἱ εὐσεβεῖς βοῶμέν σοι· Θαυματουργεῖ Ἱεράρχα, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Θεοτόκε σύ εἶ ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, ἡ βλαστήσασα τὸν καρπὸν τῆς ζωῆς, σὲ ἱκετεύομεν, πρέσβευε Δέσποινα, μετὰ τοῦ Ἱεράρχου, καὶ πάντων τῶν Ἀγίων, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Νῦν ἀπολύεις, τὸ Τρισάγιον καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος πλ. δ'.

Εν προσευχαῖς γρηγορῶν, ταῖς τῶν θαυμάτων ἐργασίαις ἐγκαρτερῶν, ἐπωνυμίαν ἐκτήσω τὰ κατορθώματα· ἀλλὰ πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, πάτερ Γρηγόριε, φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν, μὴ ποτε ὑπνώσωμεν, ἐν ἁμαρτίαις εἰς θάνατον.

Ἔτερον. Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείων ἔργων σου, τῆ φωταυγείᾳ, διεσκέδασας πολυθείας, τὸ θαυμάσιον σκότος Γρηγόριε· καὶ διαπρέψας μεγάλως τοῖς θαύμασι, θαυματουργίας ἐπλούτησας ὄνομα. Πάτερ ὄσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Θεοτοκίον τοῦ ἤχου καὶ Ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου.

Εὐφράνθητι λαμπρῶς, ἡ Χριστοῦ Ἐκκλησία· εἰδοῦ γὰρ ἡ λαμπρά, τοῦ σοφοῦ Γρηγορίου, ἐπέστη πανήγυρις, μυστικῶς καταυγάζουσα, ταῖς τῆς χάριτος, πλησιφαέσιν ἀκτίσι, τὰ πληρώματα, τῶν εὐσεβῶν ὑπὲρ λόγον, ἀστὴρ ὡς οὐράνιος.

Δόξα Πατρὶ. Ὁμοιον.

Ειδώλων νουνεχῶς, τὴν ἀπάτην μσήσας, Χριστῷ τῷ τῆν ἡμῶν, καινουργήσαντι φύσιν, θεόφρον Γρηγόριε, ἀκλινῶς ἠκολούθησας, καὶ κατέπαυσας, εἰς τὰς αὐλὰς τῶν Δικαίων, τὸν ἀγῶνά σου, καλῶς τελέσας ὡς πλήρης, ἐνθέου φρονήσεως.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ωράθης Χερουβίμ, ὑπερέχουσα Κόρη, ἐδείχθης Σεραφίμ, Μαριὰμ ὑπερτέρα, ἀγκάλαις σου βαστάσασα, τὸν Δεσπότην τῆς κτίσεως· ὃν δοξάζουσι, τῶν οὐρανῶν αἱ δυνάμεις· ὅθεν πάντες σε, ὡς ἀληθῆ Θεοτόκον, συμφώνως δοξάζομεν.

Μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Κατακρατήσας γενναιότητι γνώμης, τῶν ἡδονῶν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, τοῦ Παρακλήτου ὄργανον γεγένησαι· καὶ τῆ οὐρανίῳ σου, Ἱεράρχα σοφία, ἤσχυνας τὴν δέβηλον, τῶν εἰδώλων θρησκείαν. Ὅθεν ζωῆς τῆς θείας κοινωνός, ἐδείχθης πάτερ ἄξιως Γρηγόριε.

Δόξα Πατρὶ. Ὁ αὐτός. Ταχὺ προκατάλαβε.

Χριστῷ ἠκολούθησας ἀνευδοιάστῳ ψυχῇ, μσήσας ὡς πάνσοφος, τὰς ἐπικήρους τρυφάς, Γρηγόριε ἔνδοξε. Ὅθεν τὰς τῶν θαυμάτων, ἐνεργείας πλουτήσας, ἔσωσας τοὺς ἐν σκότει, τῶν εἰδώλων τῆς πλάνης· διό σε ἡ ἀγήρω, ζωὴ ὑπεδέξατο.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ροαῖς τοῦ ἔλεους σου, ὡς τοῦ ἔλεους πηγῆ, ἀπόπλυνον δέομαι, τὴν ῥυπωθεῖσαν ψυχὴν, Ἀγνή τοῦ οἰκέτου σου, ἵνα ἐν κατανύξει, καὶ συνέσει καρδίας, Δέσποινα μεγαλύνω, τὴν φρικτὴν σου λοχείαν, δι' ἧς τῆς καταδίκης, Ἀδὰμ ἠλευθέρωμαι.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Φερωνύμως θεόφρον, πάτερ Γρηγόριε, ἐν τοῦ Κυρίου τῷ νόμῳ, τελειοτάτῳ νοῖ, γρηγορήσας ὡς φωστὴρ θεῖος ἀνέτειλας, καὶ φαεσφόροις ἀστραπαῖς, τῶν θαυμάτων σου λαμπρῶς, διέλυσας τὴν σκοτίαν, τῆς τῶν εἰδώλων ἀπάτης· διό σε πάντες μακαρίζομεν.

Δόξα Πατρὶ. Ὁμοιον.

Ιεράρχα θεόφρον, πάτερ Γρηγόριε, τῆς οὐρανόσου σοφίας, δοχεῖον ὠφθῆς σεπτόν, καὶ πανσό-

φοις διδαχαῖς σου διεσκεδάσας, τῶν εἰδώλων τὴν ἀγλύν, τῶν δὲ αἰρέσεων λαμπρῶς, κατήσχυνας τὴν ἀπάτην, βροντήσας τῆς εὐσεβείας, στόματι θείῳ τὰ διδάγματα.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Χαῖρε ἄχραντε Κόρη, καὶ ὑπερύμνητε, τοῦ Πατρὸς ἢ τὸν Λόγον, ἀφράστως τέξασα· χαῖρε Δέσποινα Μαρία ἀπειρόγαμε· χαῖρε ἢ πύλη τῆς ζωῆς· χαῖρε τὴν φύσιν τῶν βροτῶν, θεώσασα τῷ σῶ τόκῳ· ἀνύμφευτε χαῖρε νύμφη, ἢ προστασία τῶν τιμώντων σε.

Οἱ Ἀναβαθμοί, ἦτοι· τὸ α' Ἀντίφωνον τῶν Ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου καὶ τὸ Προκείμενον.

Οἱ Ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην καὶ οἱ Ὅσοι σου ἀγαλλιᾶσονται.

Στίχ. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν.

Εὐαγγέλιον, ζήτηι τῇ ιγ' Νοεμβρίου.

Ὁ Ν'. Δόξα Πατρί. Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου... Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Ἰδιόμελον. Ἦχος β'.

Στίχ. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...

Τὸν γρήγορον ποιμένα Γρηγόριον, τὸν ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ, φερωνύμως γρηγορήσαντα, τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ Χριστοῦ, φύλακα τὸν ἀκοίμητον, καὶ τῆς οὐρανοῦ γνώσεως, δοχεῖον πολύτιμον, δεῦτε σήμερον πιστοί, ἀπὸ ψυχῆς μακαρίσωμεν. Οὗτος γὰρ ὁ μακάριος, τῶν εἰδώλων μισήσας τὴν ἀσέβειαν, Χριστὸν διὰ τοῦ Βαπτίσματος ἐνεδύσατο· καὶ δι' ἀρετῶν ἐργασίας, θαυματουργίας λαβὼν τὰ χαρίσματα, τῶν εἰδώλων τὰ ξόανα κατηδάφισε, τῶν αἰρέσεων τὸ θράσος κατήσχυνε, καὶ νόσους ἐξ ἀνθρώπων ἀπήλασεν. Ὅθεν αὐτῷ ἐκδοήσωμεν· Ὁ τὴν κλησιν ἐξ ἔργων κομισάμενος, εὐεργετῶν μὴ παύση τοὺς πιστῶς, ἐπιτελοῦντας τὴν πάνσεπτον μνήμην σου.

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου...

Εἶτα· ὁ Κανὼν τῆς Θεοτόκου καὶ οἱ Κανόνες τοῦ Ἀγίου. Κανὼν πρῶτος τοῦ Ἀγίου, οὗ ἢ Ἀκροστιχίς· «Τῷ τερατουργῷ Γρηγορίῳ τὸν ἔπαινον ὑφαίνω». Ποίημα Θεοφάνους.

Ῥδὴ α'. Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραώ.

Τῶν σῶν θαυμάτων ἐν ἐμοὶ Γρηγόριε, θείαν ἐνέργειαν, περιφανῶς πάτερ, καὶ τανῦν ἀνά-

δειξον, ἐκ τοῦ βυθοῦ ῥυόμενος, τῶν πταισμάτων με μάκαρ, καὶ σὴ φωτίζων λαμπρότητι, ὅπως ἐπαξιῶς ὑμνήσω σε.

Ως ἐντρεχῆς καὶ νουνεχῆς καὶ φρόνιμος, τὸ τῆς ψυχῆς εὐγενές, τῶν τῆς σαρκὸς μάκαρ, ἡδονῶν προέκρινας, τὰ τῆς σοφίας δόγματα, φιλοπόνως συλλέγων, δι' ὧν ἐκείνη Γρηγόριε, τρέφεται Θεῷ πλησιάζουσα.

Τὴν σωφροσύνην ἀδελφὴν κτησάμενον, ὡς συνεργὸν τῶν καλῶν, σὲ καθορῶν ὄφεις, ὁ δεινὸς Γρηγόριε, σοὶ τοὺς βασκάνους ἠγειρεν· οὓς κατήσχυνας Πάτερ, μακροθυμία τὸ γύναιον, πάθει συσχεθέν ἰασάμενος.

Επὶ τῆς ξένης διατριβῶν ὄσιε, πᾶσιν αἰδέσιμος, δι' ἀρετὴν ὠφθης, εὐσεβῆς φιλόθεος, θαυματουργίας χάρισμα, πρὸς Θεοῦ δεδεγμένος, δι' ἧς γνωρίζῃ ὡς ἥλιος, λάμπας ἐν τῷ κόσμῳ Γρηγόριε.

Θεοτοκίον.

Ρίξης Ἀγνὴ βασιλικῆς ἐβλάστησας, καὶ Βασιλέα Χριστόν, τὸν τοῦ Θεοῦ Λόγον, ὑπὲρ νοῦν καὶ ἔννοιαν, σεσαρκωμένον τέτοκας, ἐξ ἀγνῶν σου αἱμάτων, διττὸν τὴν φύσιν ὑπάρχοντα, καὶ μοναδικὸν τὴν ὑπόστασιν.

Κανὼν δευτέρος τοῦ Ἀγίου, ἄνευ Ἀκροστιχίδος. Ποίημα Ἰωάννου.

Ἦχος ὁ αὐτός. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Τὴν ὑψηλοτάτην τῶν ἀρετῶν, καὶ προσφιλεστάτην, τῷ δοτηρι τῶν ἀγαθῶν, σοφίαν ἐκ πρώτης ἡλικίας, θαυματουργῆ κατησπάσω Γρηγόριε.

Τῷ καθαρωτάτῳ σου τῆς ψυχῆς, ὀφθαλμῷ τῶν θείων, μυστηρίων θαυματουργῆ, ἐπόπτης κατέστης ἐν ἐρήμοις, φιλοσοφίας ἀύλως Γρηγόριε.

Θεοτοκίον.

Σωτήρα τεκοῦσάν σε καὶ Θεόν, δυσωπῶ Παρθένε, λυτρωθῆναί με τῶν δεινῶν· σοὶ γὰρ νῦν προσφεύγων ἀνατείνω, καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν.

Κανὼν πρῶτος. Ῥδὴ γ'. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.

Ανακαθάρας σου τὸν νοῦν, τῆς τῶν παθῶν τρικυμίας, καὶ πανσόφου θεωρίας ἐμπλήσας, ἀνεδείχθης εὐπρεπῆς, σοφίας ἐνδiciaτημα, καὶ προφητείας χάριν, κατεπλουτίσθης Γρηγόριε.

Τῷ θεοπνεύστῳ συγγραφῇ, προσομιλήσας παμμάκαρ, καὶ ποικίλης πολιτείας ιδέαν, ἐκλεξά-

μενος σοφῶς, ἐν ἀρετῆς εἰκόνισμα, ἐν σεαυτῷ θεόφρον, ἀπηκριθῶσω Γρηγόριε.

Ο θεοφάντωρ μνηθεῖς, τῇ θείᾳ μυσταγωγίᾳ, τὸ μυστήριον τῆς θεολογίας, κατεφώτισεν ἡμᾶς, Τριάδα ὁμοούσιον, ὁμοφυῆ τε σέβειν, ἄκτιστον καὶ συναῖδιον.

Υπὸ Θεοῦ ὀδηγηθεῖς, ὡς πόθῳ τοῦτον ζητήσας, τὴν ἀγνὴν καὶ Θεοτόκον Μαρίαν, καὶ τὸν γόνον τῆς Βροντῆς, μυσταγωγούς ἐκέκτησο, τὸ τῆς Τριάδος φέγγος, σὲ θεοδῶρημον διδάσκοντας.

Θεοτοκίον.

Ρᾶδδον βλαστήσασαν Χριστόν, τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας, καὶ χρυσοῦν θυμιατήριον πάντες, σὲ γινώσκωμεν Ἀγνή, θείας οὐσίας φέρουσαν, ἐν ταῖς ἀγκάλαις Κόρη, ἀνθρακα ἀειμακάριστε.

Κανὼν δεύτερος. Οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς ὁ Κύριος.

Αΐως ὁ Φαίδιμος, ὁ θειότατος, Ἰερέα καὶ πρόεδρον, Θεοῦ προχειρίζεται, διεστῶτα μὲν τόπῳ, παρόντα δὲ πνεύματι, Πάτερ παμμακάριστε.

Τῆς ὄντως Γρηγόριε, Θεομήτορος, ὀπτασίαις καὶ νεύμασι, τὴν πίστιν μεμύησαι, τῆς ἀκτίστου Τριάδος, σεπτοῖς ἐκδοθεῖσάν σοι, τοῦ Θεολόγου ῥήμασι.

Δογμάτων ἀλήθειαν, διδαχθεῖς ὁ κλεινός, τῆς φανείσης ἐκ χάριτος, Γρηγόριος ὄψεως, πρὸς τοὺς ἄθλους εὐθύμως, χωρεῖ τὴν ψυχόληθρον, ἀπάτην ἐκπορθούμενος.

Θεοτοκίον.

Σκηνήν σε θεότευκτον, προδιέγραψε Μωσῆς, τοῖς Σεραφίμ συγκαλύπτουσαν, Ἀγίων τὰ Ἄγια, προτυπῶν σου Παρθένε, τὸν τόκον τὸν ἄχραντον, Χριστόν σαρκὶ γραφήσεται.

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'. Τὸ προσταχθέν.

Γεραρχίας εὐσεβοῦς βίον ἐφαίδρυνας, τὸν τοῦ ἸΚυρίου ἀληθῶς λόγον κατέλαμψας, τοῖς ἀνθρώποις Γρηγόριε, τῇ ἀστραπῇ τοῦ Πνεύματος, ἐκχέων τοὺς τῶν δογμάτων ὄμβρους τῇ γῆ, πανσόφως ἐγκατασπείρας ἦθη χρηστά· ὅθεν πίστει λαμβάνοντες, τῆς γνώσεως τοὺς καρπούς, γευσάμενοι ἐπέγνωμεν, θείας δόξης ἀπόλαυσιν.

Δόξα Πατρὶ. Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Νέος γέγονας, Μωσῆς τοῖς ἔργοις, πλάκας πίστεως, ἐπὶ τοῦ ὄρους, τῆς μυστικῆς θεοφανεί-

ας δεξάμενος, νομοθετούσας λαοῖς τὴν εὐσέβειαν, τοῦ τῆς Τριάδος μυστηρίου Γρηγόριε. Ὅθεν ἄπαντες, τιμῶμεν πιστοὶ τὴν μνήμην σου, αἰτοῦντες διὰ σοῦ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Θεῖα γέγονας, σκηνὴ τοῦ Λόγου, μόνη πάναγγε, Παρθενομήτορ, τῇ καθαρότητι Ἀγγέλους ὑπερέχουσα· τὸν ὑπὲρ πάντας ἐμὲ γοῦν γενόμενον, ῥερυπωμένον σαρκὸς πλημμελήμασιν, ἀποκάθαρον, πρεσβειῶν σου ἐνθέοις νάμασι, παρέχουσα σεμνὴ τὸ μέγα ἔλεος.

Κανὼν πρῶτος. Ὁδὴ δ'. Σὺ μου ἰσχύς.

Γῆν τὴν καλὴν, πάτερ θεόφρον ἐζήλωσας, καὶ τοῦ λόγου, σπόρον εἰσδεξάμενος, εἰς ἑκατὸν εὐαγγελικῶς, πολυπλασιάζεις, εἰσέτι καὶ νῦν Γρηγόριε, προσάγων διδαχαῖς ἔξου, τοὺς πιστῶς μελωδούντας· Τῇ δυνάμει σου δόξα Φιλάνθρωπε.

Ως ἀστραπῇ, Πάτερ ἐκλάμπας ὁ βίος σου, τῶν δαιμόνων, πλάνην ἐφυγάδευσε· τῷ γὰρ φωτὶ τῆς σῆς ἀρετῆς, τὸ ἐκείνων σκότος, προσομιλήσαι οὐκ ἴσχυσε· διὸ ὁ νεωκόρος, ψυχοφθόρου ἀπάτης, κυλισθεῖς ὡς περ λίθος φωτίζεται.

Γνώφον φωτός, τοῦ θειοτάτου θεάσασθαι, ἠξιώθης, νόμον τε θεόγραφον, ὡς Μωϋσῆς, Πάτερ εἰληφώς, τῆς θεολογίας, τὸ ἀκριβὲς ἐκπεπαιδευσαι· ἐντεῦθεν νομοθέτης, τῇ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἀνεδείχθης θεόφρον Γρηγόριε.

Ρῆτορικὴν, ἐρεσχελίαν ἐξέκλινας, καὶ τῷ λόγῳ, Πάτερ τῷ τῆς χάριτος, καταυγασθεῖς ἀποστολικὴν, ὄντως ἐξουσίαν, κατὰ δαιμόνων ἐπλούτησας· τὴν σὴν γὰρ δραπετεύει, ἀπαστράπτουσαν αἴγλην, ὁ τοῦ σκότους προστάτης Γρηγόριε.

Θεοτοκίον.

Ηκιβωτός, πόρρωθεν σὲ προετύπωσε, δεξαμένη, νόμον τὸν θεόγραφον, τὴν ἐν γαστρὶ τὸν ζωαρχικόν, Λόγον συλλαβοῦσαν, ἀνερμηνεύτως Πανάμωμε, τὸν τρέφοντα πλουσίως, τὰς ψυχὰς τῶν βοώντων· Τῇ δυνάμει σου δόξα Φιλάνθρωπε.

Κανὼν δεύτερος. Εἰσακήκοα Κύριε.

Ταῖς εὐχαῖς σου μακάριε, καὶ θαυματουργὲ δαιμόνων τὰς φάλαγγας, ἐξοικίας ἐφυγάδευσας, ἱεροῦ ἐν ᾧπερ ἐσεβάζοντο.

Εναργῆ τὴν ἀσθένειαν, σὺ τῷ νεωκόρῳ Πάτερ ἐπέδειξας, τῶν δαιμόνων διὰ γράμματος.

είσοικίσας· ὅθεν τούτους ἤλασας.

Καταλέλοιπεν ἅπαντα, Πάτερ ἐκπλαγείς τοῖς
ξένοις σου θαύμασι, νεωκόρος ὁ Θεόκλητος,
καί προσεκολλήθη σοι ἐκ πίστεως.

Θεοτοκίον.

Απολαύοντες Πάναγνε, τῶν σῶν δωρημάτων
εὐχαριστήριον, ἀναμέλομεν ἐφύμνιον, οἱ γι-
νώσκοντές σε Θεομήτορα.

Κανὼν πρῶτος. Ὡδὴ ε΄. Ἰνα τί με ἀπόσω.

Γεωργία σῶν λόγων, τὰς κεχερωμένας καρδίας
ὠμάλισας, καὶ τὸν θεῖον σπόρον, ἐν αὐταῖς Ἱε-
ράρχα κατέβαλες, καὶ καρπὸν πολύχουν, τῷ Λυ-
τρωτῇ τὴν σωτηρίαν, τῶν πιστῶν θεοδῶρημον προ-
σήγαγες.

Ο Θεοῦ παραστάτης, ζήλω πυρακτούμενος
ὀχρεῖ σε Φαίδιμος, Ἱερέα πάτερ, τῷ Θεῷ τῷ
τὰ σύμπαντα δλέποντι, εὐσεβῶς θαρῶρησας, καὶ τῇ
σεπτῇ σου πολιτείᾳ, πεποιθῶς θεοδῶρημον Γρηγό-
ριε.

Ροαῖς τῶν σῶν δογμάτων, τὰς εἰδωλικὰς πυρ-
πολήσεις κατέσβεσας, καὶ ταῖς διδαχαῖς σου,
τοὺς πιστοὺς ἐβεβαίωσας πάνσοφε, ἀναβάς εἰς
ὑψος, ὡς Σαμουὴλ ταῖς θεωρίαις, καὶ ὡς δένδρον
φανεῖς τοῖς διώκουσιν.

Γεράρχα θεόφρον, ταῖς σαῖς ἰκεσίαις δεινῶν με
λυτρούμενος, τῶν ἐμῶν πταισμάτων, τὸ χειρό-
γραφον Πάτερ διάρρηξον, Ἱερεὺς ὑπάρχων, καὶ
ἐκ Θεοῦ τὴν ἐξουσίαν, εἰληφῶς ἀφιέναι τὰ πται-
σματα.

Θεοτοκίον.

Ωραιώθης Παρθένε, τοῖς τῆς παρθενίας σου
ἀχράντοις κάλλεσι, καὶ τῆς πρώτης Εὐας, πε-
ριέστειλας αἴσχος τὸ δύσμορφον, τὸν Χριστὸν τε-
κοῦσα, περιβολὴν ἀθανασίας, χαριζόμενον τοῖς σέ
γεραίρουσι.

Κανὼν δεύτερος. Εἰρμός ὁ αὐτός.

Ως γενναῖος ὀπλίτης, πίστεως στερόδότητι περι-
φραξάμενος, καὶ τὸν βίον λόγῳ, παρῶρησίας
κοσμήσας ἀοίδιμε, δυσσεβείας πλήρη, ἐλληνικῆς
τὴν πόλιν πᾶσαν, ἣν ποιμαίνειν λαχὼν ἠλευθέρω-
σας.

Ως μικρὸν ὁ Χριστὸς σοι, Πάτερ παρατίθεται
αὐτοῦ τὸ ποίμνιον, ἀλλ' εἰς μυριάδας, τῇ
ἀγρύπνῳ δεήσει σου αὔξεται· εἰς γὰρ τόπον χλόης,

κατασκηνῶν καὶ ἐφ' ὕδατων, ἀναπαύσεως τοῦτο
οὐκ ἔληξας.

Αρετὴ τε καὶ πίστις, ὄλον οὐρανόφρονα σέ ἀ-
πειργάσατο, μηδεμίαν σχέσιν, πρὸς τὰ ἐνυλα
ἔχειν ἐάσασθαι· ἐν ὑψίστοις ὅθεν, ὡς ἐπὶ γῆς Πά-
τερ θαδίζων, συνεφραίνει ταῖς θεαῖς δυνάμεσι.

Θεοτοκίον.

Απὸ πάσης ἀνάγκης, θλίψεως καὶ νόσου καὶ
ἀβλάβης με λύτρωσαι, καὶ τῇ σῇ δυνάμει, ἐν τῇ
σκέπῃ σου φύλαξον ἄτρωτον, ἐκ παντὸς κινδύνου,
καὶ ἐξ ἐχθρῶν τῶν πολεμούντων, καὶ μισούντων με
Κόρη πανύμνητε.

Κανὼν πρῶτος. Ὡδὴ στ΄. Ἰλάσθητί μοι Σωτήρ.

Τὴν λίμνην θαυματουργῶν, ἀδελφοκτόνον ἐξή-
θραναι, καὶ ποταμοῦ τὰς ὀρμάς, ἀνέστειλας
πάνσοφε, τὴν ῥάβδον πηξάμενος, τὴν καὶ δενδρω-
θεῖσαν, θεῖω νεύματι Γρηγόριε.

Ο ζῆλος ὁ τοῦ Θεοῦ, κατέφαγέ σε Γρηγόριε· μὴ
καρτερῶν γὰρ ὄραν, Θεὸν ὑβριζόμενον, λαὸν
ματαιόφρονα, ταῖς σαῖς ἰκεσίαις, θεοδῶρημον ἐξω-
λόθρευσας.

Νενέκρωται βουληθεῖς, ἐξουθενεῖν σε ὁ δειλαι-
νος, Ἑβραῖος ὁ δυσσεβής, Θεοῦ σε δοξάζον-
τος, θεόφρον Γρηγόριε, τῶν αὐτοῦ δογμάτων,
πληρωτὴν ἀναδεικνύμενον.

Θεοτοκίον.

Επῆλθε τὸ πανουργόν, ἐπὶ σέ Πνεῦμα Πανά-
μωμε, καὶ Λόγος ὁ τοῦ Θεοῦ, ἐν σοὶ κατεσκή-
νωσε, καὶ σὰρξ ἐχημάτισεν, ἀνεκδιηγήτως, δια-
μείνας ἀναλλοίωτος.

Κανὼν δεύτερος. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ.

Τὸν ἔμψυχον οἱ λαοὶ τοῦ Χριστοῦ σε, ἀρεταῖς
ἠγλαῖσμένον ὀρῶντες, θαυματουργέ οἶκον σὺν
προθυμίᾳ, τῷ σῷ Δεσπότη ναὸν ἐδομήσαντο, δν
ἄπτωτον ἐν τοῖς σειμοῖς, ἡ κρηπίς τῆς εὐχῆς σου
τετήρηκε.

Μεγίστων θαυματουργέ καὶ φοβερῶν, τερα-
στίων ἀνεδείχθης ἐργάτης· τὴν γὰρ ὑγρὰν λί-
μνην εἰς πυροφόρον, ταῖς προσευχαῖς σου ξηρά-
νας ἐχέρσωσας, σὺν ταύτῃ δὲ ἀδελφικὰς, εἰς σπον-
δάς ἀλλοιώσας τὰς ἔριδας.

Ταῖς ὄχθαις ἐγκαταπήξας τὴν σεπτὴν, βακτη-
ρίαν σου τρισόλβιε Πάτερ, τοῦ βλαπτικοῦ πο-

ταμού και φθορέως, τὰ πανώλεθρα τούτου ὀρμήματα, συνέπηξας και διαρκή, τοῖς πιστοῖς ἐπορίσω τὴν λύτρωσιν.

Θεοτοκίον.

Προστάτιν σε τῆς ζωῆς ἐπίσταμαι, και φρουρὰν ἀσφαλεστάτην Παρθένε, τῶν πειρασμῶν διαλύουσαν ὄχλον, και ἐπηρείας δαιμόνων ἐλαύνουσαν, και δέομαι διαπαντός, ἐκ φθορᾶς τῶν παθῶν μου ῥυθθῆναί με.

Κοντάκιον. Ἦχος δ'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Θαυμάτων πολλῶν, δεξάμενος ἐνέργειαν, σημεῖοις φρικτοῖς, τοὺς δαίμονας ἐπτόησας, και τὰς νόσους ἤλασας, τῶν ἀνθρώπων πάνσοφε Γρηγόριε· διὸ καλῆ Θαυματουργός, τὴν κλῆσιν ἐξ ἔργων κομισάμενος.

Ὁ Οἶκος.

Πόθεν ἀπάρξομαι τοὺς ἐπαίνους ἐξυφαίνειν ὀπίσταλας, καθορῶν τὰ πολλὰ και ὑπερθαύμαστα πράγματα; Ἐάν ἀπὸ τοῦ δίου τοῦ Ὁσίου ἐγχειρήσω, τὸ σύνολον οὐκ ἰσχύω· πάντα γὰρ νοῦν ὑπερβαίνει ὁ ἔνθεος βίος αὐτοῦ. Ἐάν ἀπὸ τῶν θαυμάτων, και ἐν τούτῳ λοιπὸν αἰσχυρθῆσομαι· ὑπὲρ τὴν ψάμμον γὰρ ὑπάρχουσι· διὰ τοῦτο ἀκούει Θαυματουργός, τὴν κλῆσιν ἐξ ἔργων κομισάμενος.

Ἔτερον. Ἦχος α'. Τὰ χρυσότατα τῆς καθαρᾶς.

Ὁ κλεινότατος τῆς Ἐκκλησίας στῦλος θεῖος, και περιδοξὸν τῶν Ἱερῶν μέγα κλέος, θαυματουργίαις κατεπλούτισας τὰ πέρατα, και ἄλλος Μωσῆς τερατουργῶν ἀνεδείχθης, μετὰ γων λαοὺς τῆς τῶν εἰδώλων πλάνης, Ἱεραρχῶν ὁ θαυματουργικώτατος· ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ ἡμῶν, ἀδιαλείπτως ἰκέτευε.

Ὁ Οἶκος.

Ἄγαν ἐρῶύπωσα, ἔργω τε ἅμα και λόγῳ· ἀλλὰ ἄμοι κάθαρὸν Χριστέ, καρδίας ὄμμα, ὑμνήσαι ὡσπερ δεῖ τὸν Ἱεράρχην σου Γρηγόριον, τὸ κλέος τῶν ἱερῶν θαυμάτων, ὧν περ ἐν βίῳ ἐξήστραψε, και δογμάτων θεοπρεπῶν, ὧν περ τὴν Ἐκκλησίαν Χριστοῦ, κατηγλαῖσμένος ὑπερφυῶς κατεκόμισεν· ἀλλὰ και νῦν ὦ θαυματουργέ, μὴ ἐπιλάθῃ τοῦ σου λαοῦ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ ἡμῶν, ἀδιαλείπτως ἰκέτευε.

Μηνολόγιον.

Τῇ ΙΖ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, Μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ, Ἐπι-

σκόπου Νεοκαισαρείας.

Στίχοι.

Ὁ Γρηγόριος, θαυματουργῶν και πάλαι,
Θεῷ παραστάς, θαυματουργεῖ τι πλέον.

Ἐβδομάτῃ δεκάτῃ τε μέγας θάνε Θαυματουργός.

Συναξάριον.

Ὁ ὅτος ἦν ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐξ Ἑλλήνων γεννητῶν· τῇ δὲ τῶν κρειττόνων μερίδι εὐθύς προσθεῖς ἑαυτόν, τὴν ἀληθῆ κατὰ Χριστὸν πίστιν ἐπέγνω· και προοῖσης τῆς ἡλικίας, τὰ τῆς εὐσεβείας αὐτῷ συνηζάνετο. Μεγέθει δὲ και πλήθει θαυμάτων, ἃ κατειργάσατο, ἐπώνυμον ἔσχεν ὁ λέγεται. Ἐτι γὰρ τῇ σχολῇ συνήθως φοιτῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, και παιδείας μεταλαμβάνων τῆς κατὰ φιλοσοφίαν, ἑταιρικὸν γύναιον ἐκ συνθήματος ἐπὶ διαβολῇ αὐτῷ προσελθόν, τῶν συμφοιτητῶν εἰς τοῦτο αὐτὴν παρακινήσαντων, και δαίμονι διὰ τὴν συκοφαντίαν ληφθέν και εἰς γῆν σπαρραττόμενον, ἴασατο διὰ προσευχῆς. Οὗτός ποτε τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἅμα Ἰωάννη τῷ Θεολόγῳ εἶδε καθ' ὕψος, μουσῆτας αὐτῷ τῷ τῆς Τριάδος μυστήριον. Και μετὰ τὸ Ἐπίσκοπον αὐτόν χειροτονηθῆναι παρὰ Φαίδιμου τοῦ Ἀμασειᾶς Προέδρου, ἐν τῷ ἀπέναι εἰς τὴν λαχοῦσαν Ἐκκλησίαν και μετὰ τὸ ἀπελθεῖν, ἀκοῆς ἀνώτερα και μείζονα πιστεύων θαύματα πεποιηκέναι λέγεται.

Λίθον γὰρ δονῶν παραπλήσιον διὰ προσευχῆς ἐκίνησε και πρὸς ἕτερον μετήγαγε μέρος. Και ἐν τινι εἰδωλείῳ ὁ Ἅγιος κατὰ πάροδον εἰσελθὼν, ἐξήλασεν ἐκεῖθεν τὰ δαιμόνια· ὑποχωρήσαντος δὲ, εἰσελθεῖν ἐν αὐτῷ πάλιν οὐκέτι ἠδύνατο. Τοῦτο μαθὼν ὁ νεωκόρος, κατὰ τοῦ Ἁγίου ὠργίζετο. Τοῦ δὲ Ἁγίου ἐν χάριτι γράψαντος· Γρηγόριος τῷ Σατανᾷ, εἰσελθε· και τοῦτον ἐν τῷ ναῷ θέντος τοῦ νεωκόρου και τῶν δαιμόνων εἰσελθόντων, τῷ τοιοῦτῳ θαύματι ὁ νεωκόρος καταπλαγεῖς, ἀντὶ τοῦ λατρευτῆς εἶναι δαιμόνων, Χριστοῦ μαθητῆς εὐθύς ἀναδεικνύεται, τῷ μεγάλῳ προσελθὼν Γρηγορίῳ. Και λίμνην, θαλάσση κυμαίνουσαν ἴσα, μίαν νύκτα διακαρτερῆσας τῇ προσευχῇ, ἀνικμον και χέρσον ἀπέδειξε, τῶν δύο ἀδελφῶν ἀντιποικουμένων τῆς λίμνης τὸν κατ' ἀλλήλων συναποξηράνας θυμὸν, πολεμικῶς και ἀδιαλλάκτως ἐχόντων. Ἐτι δὲ και τοῦ ποταμοῦ τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω φορὰν ἀπέσχε, τῶν προσοικίων αὐτοῦ δευθέντων, κατὰ τῆς διαδροχῆς γῆς και συρφετώδους ἐρείσας τὴν βακτηρίαν και προσθεῖς τῷ θαύματι θαῦμα· τὸ τε γὰρ ῥεῖθρον ὁρᾶται ἀναχαιτιζόμενον, ὡσπερ δεδοικὸς προσψαῦσαι τῇ ῥάβδῳ, και ἡ ῥάβδος, ἥδη οὔσα ξηρὰ και τῆς φυσικῆς ὑγρότητος ἄμοιρος, εἰς εὐθαλῆς ἐγένετο δένδρον. Και οὐδὲ ὁ χρόνος λίμη τῷ θαύματι γέγονεν, ἀλλὰ και νῦν, ὡς φασὶ, τοῦ ποταμοῦ τὴν εἰς τὰ πρόσω φεύγοντος πρόοδον και τοῦ δένδρου τοσοῦτοις ἐξαρκούντος ἔτεσιν, ἡ τοῦ Χριστοῦ δύναμις διὰ τοῦ μεγάλου Γρηγορίου κηρύττεται. Και πρὸς τούτοις, ὁ ὑποκριθεὶς Ἐβραῖος τὸν νεκρόν, ἐν ὑπὶ τῷ και ἐκτεταμένῳ σχήματι, διὰ προσευχῆς αὐτοῦ, αὐτὸ τοῦτο κατ' ἀλήθειαν γέγονεν, ὡσπερ ἐσχηματιζέτο. Ἐνομήσθη δὲ ποτε ἐν τῷ ὄρει, ἐστώς και προσευχόμενος, δένδρον τοῖς δώκουσι. Και λοιμὸν τοῖς ἀπίστοις ἐπήγαγε και προσελθόντας τῇ πίστει τοῦ θανάτου ἀπήλλαξεν. Ἐν δὲ τῷ μέλλειν πρὸς Κύριον ἐκδημεῖν, εὐχαριστηρίους ἀφήκε φωνάς, διὰ τὴν πόλιν αὐτοῦ πολυάνθρωπον οὔσαν και τοσοῦτον τῇ ἀσεβείᾳ και ἀπιστίᾳ πλήθουσιν, ἐπὶ τῆς ἐναντίας τάξεως κατέλιπε. Ὅσοις γὰρ εὖρε τοὺς παραδεξαμένους τὴν πίστιν, τοσοῦτους τοὺς παραμηνηκότας τῇ ἀπιστίᾳ κατέλιπε.

Ταῖς αὐτοῦ πρεσβείαις, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.
Ἄμήν.

Κανὼν πρῶτος. ᾠδὴ ζ'. Θεοῦ συγκατάβασιν.

Πατέρων τὸ καύχημα, και Διδασκάλων τὸ σεμνολόγημα, φωστῆρ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς εὐ-

σεβείας στύλος ἀκράδαντος, σὺ καθωράθης, κραυγῶν Γρηγόριε· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Αστράψας τοῖς θαύμασι, τὴν οἰκουμένην ἐφωταγώγησας· διὰ τοῦτο θεόφρον, συναθροισθέντες σὲ μακαρίζομεν, οἱ τῶν σῶν λόγων, τρυφῶντες καὶ ψάλλοντες· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Γάματα πάνσοφε, τοῖς ἀσθενοῦσι πᾶσιν ἐπήγασας· ἐξεχύθη γὰρ χάρις, δαψιλεστάτη σοῦ ἐν τοῖς χεῖλεσι, θαυματουργίας, δι' ἧς ἀνεκραύγαζες· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον.

Νῦν πάντα πεπλήρωται, φωτὸς τοῦ θείου, διὰ σοῦ Πάναγνε· σὺ γὰρ πύλη ἐφάνης, δι' ἧς τῷ κόσμῳ Θεὸς ὠμίλησε, καταφωτίζων τοὺς πιστεῖ κραυγάζοντας· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Κανὼν δεύτερος. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Επεκρότουν τὸ ξένον, τῶν θαυμάτων σου Πάτερ, καὶ ὑπερόριον, ταῖς σαῖς διδασκαλίαις, πειθόμενοι καὶ πιστεῖ, τῷ Χριστῷ ἀνακράζοντες· Ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Τῆ τοῦ Πνεύματος αἴγλη, φωτισθεῖς ὁ θεόφρων, ψυχὴν καὶ ἔννοιαν, τὰ ἄλλοις κεκρυμμένα, ἐγκρίτῳ προοράσει, διεσκόπει καὶ ἐψάλλεν· Ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Προβληθεῖς Ἱεράρχης, ὁ τῆς χάριτος πλήρης, ὤφθη Ἀλέξανδρος, ταῖς σαῖς ἐκφαντορίαις, Γρηγόριε παμμάκαρ, οἷς ἐδόθη κραυγάζουσιν· Ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Θεοτοκίον.

Θησαυρὸν σωτηρίας, καὶ πηγὴν ἀφθαρσίας, τὴν σὲ κηύσασαν, καὶ πύργον ἀσφαλείας, καὶ θύραν μετανοίας, τοῖς κραυγάζουσιν ἐδειξας· Ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Κανὼν πρῶτος. Ὡδὴ η'. Ἐπταπλασίως κάμινον.

Οὶ διὰ σοῦ πλουτήσαντες, τῆς Τριάδος τὴν ἔλλαμψιν, τῆς ὁμοουσίου, καὶ σεπτῆς Γρηγόριε, τὴν σὴν νῦν πανήγουριν, ἐπιτελοῦντες χάριτι, θαυματουργικῆ, καταλαμφθῆναι αἰτοῦμεν, βοῶντες· Τὸν Δεσπότην, Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Νεοφανὲς ὡς ἔσοπτρον, δεδεδυμένος πανόλβιε, Ντὰς μαρμαρυγᾶς, τῆς ἀρχικῆς Θεότητος, τὸν

κόσμον ἐφώτισας, ἀντανακλάσεις πέμπων φωτὸς, τοῖς μελωδικῶς, Ὁρθοδοξία βοῶσιν· Οἱ Παῖδες εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Υπὸ Θεοῦ σκεπόμενος, εὐσεβείας ὑπόθεσις, τοῖς θεοσεβέσιν, ἐφρουρήθης πάνσοφε, εἰς ὄρος ἱστάμενος, ὡς νομοθέτης ἄλλος Μωσῆς, τῷ Δημιουργῷ καὶ Λυτρωτῇ ἐκδιδάσκων, Γρηγόριε κραυγάζειν· Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Φωτὸς ἀδύτου γέγονας, ἐνδiciaίτημα Πάναγνε, ταῖς τῆς παρθενίας, καλλοναῖς ἀστράπτουσα, καὶ πάντας κατηύγασας, τοὺς Θεοτόκον σε ἀληθῆ, καθομολογοῦντας, ἐκ ψυχῆς καὶ βοῶντας· Οἱ Παῖδες εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Κανὼν δεύτερος. Εἰρμὸς ὁ αὐτός.

Χλευαστικῶς ὁ ἄνομος, Ἰουδαῖος ἀοίδιμε, Πάτερ σωφρονίζεται, προσυπαντήσας σοι· νεκρὸν δὲ ἀνείμονα, τὸν συνεμπαίκτην ἔλεγε, καὶ τὰ πρὸς τροφήν, εἰρωνικῶς ἐπεζήτηι, τὴν σὴν δὲ διπλοῖδα, περιθεις τῷ δειλαίῳ, κυρίως τεθνεῶτα, δεικνύεις εἰς αἰῶνας.

Θαυμαστικῶς ἀπάντων σου, ἀκουόντων τὰ ῥήματα, ἄλλο σοι μειράκιον, ὑπὸ τοῦ δαίμονος, δεινῶς ἐνοχλούμενον, τοῖς συνελθοῦσιν ἔλεγε, διεξοδικῶς, τοῖς ὑπὸ σοῦ λαλημένοις, κεκρησθαι παρεστῶτα· ἀλλὰ τοῦτο καθαιρείς, παμμάκαρ εὐφημίζων, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Απανταχοῦ τὸ κήρυγμα, διατρέχον θεώμενος, ταῖς σαῖς διδαχαῖς, ὁ τῶν πιστῶν ἀντίπαλος, θυμῷ καθοπλίζεται, καὶ διωγμὸν τεκταινεται, κατὰ τῆς σῆς ποιμνῆς· ἀλλ' ἐβόας σὺν ταύτῃ, παμμάκαρ ἀσιγήτως· Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Ηκραταῖα βοήθεια, τῶν πιστῶν Ἀειπάρθενε, Ἠρῦσαι με τῆς πλάνης, τοῦ δολίου δράκοντος, δεινῶς πολεμοῦντός με, καὶ ἀπολέσαι σπεύδοντος· σὺ γὰρ ἀπλανῆς, τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιοθῶτων, ὑάρχεις σωτηρία, τῶν βοῶντων ἀπαύστως· Λαὸς ὑπερυψοῦτε, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Κανὼν πρῶτος. Ὡδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Αρίστης πολιτείας λάμψας φωτί, νῦν φωτὶ τῷ ἀμεγάλῳ παρέστηκας, θεουργικαῖς, θαυματο-

ποιίαις ὡς νικητῆς, κατεστεμμένος ὄσει, πάτερ Ἱεράρχα θαυματουργέ, Γρηγόριε θεόφρον, φωστήρ τῆς Ἐκκλησίας, τῶν Ὁρθοδόξων ἐγκαλλώπισμα.

Γ'θύνεσθαι δυσώπει σαῖς προσευχαῖς, τὸ βασίλειον νῦν ἱεράτευμα, τὸ ἐκλεκτόν, καὶ ἡγιασμένον Θαυματουργέ· καὶ τοὺς πιστῶς τὴν μνήμην σου, νῦν ἐπιτελοῦντας ἐπιτυχεῖν, τῆς ἄνω βασιλείας, Γρηγόριε θεόφρον, ἀξιοθῆναι καθικέτευε.

Νικήσας τῶν δαιμόνων τὰς προσβολάς, καὶ σαρκὸς ὑποτάξας τὸ φρόνημα, καὶ Ἱερεύς, ἄκακος καὶ ὄσιος γεγονώς, δικαιοσύνης ἔνδυμα, περιβεβλημένος Θαυματουργέ, παρίστασαι τῷ θρόνῳ, τοῦ πάντων Βασιλέως, νῦν παρῴρησά παμμακάριστε.

Θεοτοκίον.

Ωράθης ὦ Παρθένε Μήτηρ Θεοῦ, ὑπὲρ φύσιν τεκοῦσα ἐν σώματι, τὸν ἀγαθόν, Λόγον ἐκ καρδίας τῆς ἑαυτοῦ, ὃν ὁ Πατὴρ ἠρέυξατο, πάντων πρὸ αἰώνων ὡς ἀγαθός· ὃν νῦν καὶ τῶν σωμάτων, ἐπέκεινα νοοῦμεν, εἰ καὶ τὸ σῶμα περιδέβληται.

Κανὼν δεύτερος. Εἰρμὸς ὁ αὐτός.

Τὴν ὄλην Ἐκκλησίαν τοῖς τοῦ ἐχθροῦ, διωγμοῖς κλονουμένην θεώμενος, ὁ συμπαθής, καὶ τῶν συμφερόντων προνοητής, σαυτὸν φυγῆς ὑπόδειγμα, τέθηκας τοὺς ἄθλους οὐ δεδιώς· παντὶ δὲ τῷ ποιμνίῳ, μεγίστης σωτηρίας, Θαυματουργέ λιμὴν γενόμενος.

Ως ὄλος σου ὁ βίος Θαυματουργέ, θαυμασιῶν ἀρρήτων μεμέστωται! καὶ γὰρ τινα, ἔρημον λοφίαν καταδραμών, σὺν μαθητῇ θεόφρονι, κρύβει τοὺς διώκτας καὶ ἀσεβεῖς, εἰς δένδρον μορφωθέντας, δυνάδα τοῦ Δεσπότη, ταῖς προμηθείαις παμμακάριστε.

Τὸ μέγεθος θαυμάσας θαυματουργέ, καὶ τὸ πλῆθος τῶν θείων θαυμάτων σου, τὴν θαυμαστήν, μνήμην σου παμμακάρις θαυμαστικῶς, καὶ γεγηθώς Χριστοῦ ὁ λαός, πιστεῖ καὶ ἐλπίδι ἐπιτελεῖ, ταῖς σαῖς πλημμελημάτων, πρεσβείαις λυτρωθῆναι, καραδοκῶν σεπτὴ Γρηγόριε.

Θεοτοκίον.

Α'πόδυσσον Παρθένε τὸ δυσειδές, τῶν δεινῶν μου πταισμάτων ἱμάτιον, καὶ τὴν φαιδρὰν, ἔνδυσσον τῆς δόξης καταστολήν, καὶ σωτηρίας ἔνδυμα, καὶ φωτοδοσίας περιβολήν, τὴν χάριν τὴν

δοθεῖσαν, τοῖς σὲ Θεογεννήτορ, ἀκαταπαύστως μεγαλύνουσιν.

Ἐξαποστειλάριον. Τοῖς Μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Ο'λολαμπῆς ὡς ἥλιος, νοητῶς ἀνατείλας, ἐκ τῆς Ἑώας ὄσει, θεϊκῇ προμηθεία, σὼν ἀρετῶν ταῖς ἀκτῖσι, καὶ θαυμάτων σου φέγγει, φωταγωγεῖς Γρηγόριε, τὴν Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, χρεωστικῶς, τὴν λαμπρὰν σου μνήμην ἐπιτελοῦσαν, καὶ εὐφημοῦσαν ἄσμασι, τὸν φωσφόρον σου βίον.

Ἔτερον. Τῶν Μαθητῶν ὁρώντων.

Τὸν ἐν ποικίλοις θαύμασιν Ἱεράρχην, ἀναφανέντα δόκιμον ἐν τῷ κόσμῳ, θείαις εὐφημήσωμεν μελωδίαις, Γρηγόριον φιλέορτοι· ὅπως ταῖς τούτου πρεσβείαις, λάβωμεν λύσιν πταισμάτων.

Θεοτοκίον.

Ο'τῆς ζωῆς τῆς θείας καὶ μακαρίας, φθονήσας μοι τῆς πάλαι ἐν Παραδείσῳ, ἐχθρὸς ὁ δολιώτατος καὶ πανοῦργος, καὶ τῆς Ἑδέμ ἐξόριστον, ποιήσας με θανατοῦται, τῇ σῇ γεννήσει Παρθένε.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς

Ἰστώμεν στίχ. δ' καὶ ψάλλομεν τὰ κάτωθι Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Πάτερ ἱερέ Γρηγόριε, τὸν δι' ἡμᾶς ἐν Σταυρῷ, ὑψωθέντα ἠγάπησας, καὶ εἰδώλων ἔλιπες, τὴν δεινὴν ματαιότητα· ἐντεῦθεν ὠφθῆς θείους ἀγῶσί σου, τῆς οὐρανίου σοφίας τέμενος, καὶ ἀπεμώρανας, τὸν τοῦ σκότους ἄρχοντα· ὅθεν πιστῶς, σήμερον γεραίρομεν, τὴν θείαν μνήμην σου.

Πάτερ ἱερέ Γρηγόριε, καταυγασθεῖς τὴν ψυχὴν, ταῖς ἀκτῖσι τῆς χάριτος, φῶς τῷ κόσμῳ πέφηνας, ὁ θεόληπτος βίος σου, καὶ τῶν εἰδώλων τὸ σκότος ἔλυσας, τῶν θείων λόγων σου τοῖς πρσεύμασιν. Ὅθεν δεδόξασαι, κατ' ἀξίαν Ὅσιε καὶ τοῦ φωτός, τοῦ ὑπὲρ κατάληψιν, ἐδείχθης μέτοχος.

Πάτερ ἱερέ Γρηγόριε, τὴν ἐξουσίαν λαμπρῶς, τῶν θαυμάτων δεξάμενος, δαίμονας ἐπτόησας, καὶ ἀνθρώπους ἐδίδαξας, τὸν ἐν Τριάδι λατρεύειν Κύριον, τὸν ἐκ μὴ ὄντος τὴν γῆν ποιήσαντα. Ὅθεν μακάριε, Ἀποστόλων πέφνησας ἐν οὐρανοῖς, εὐκλεῆς συνόμιλος, μεθ' ὧν τιμῶμέν σε.

Πάτερ ἱερέ Γρηγόριε, Ἀρχιερεὺς γεγονώς, θεία ὑψήφῳ τοῦ Πνεύματος, τῷ Θεῷ ὡς Ἄγγελος,

καθαρώς ἐλειτούργησας, καὶ τὸν λαὸν σου ῥάβδῳ σοφίας σου, πρὸς ἀφθαρσίας νομὴν ἐποίμανας. Ὅθεν ἀπέλαβες, τῆς ζωῆς τὰς χάριτας παρὰ Θεοῦ, καὶ ὑπέστης ἀρρήτων, μάκαρ τὴν θέωσιν.

Δόξα Πατρὶ. Ὑχος πλ. δ'.

Τὸν περιδόητον ἐν θαύμασιν Ἱεράρχην, καὶ τὰ ἄψυχα αἰδούμενα, παραδόξως μετεβάλλετο· λίμνη γὰρ ἐχερσοῦτο, ἀδελφούς νουθετοῦσα· ῥάβδος δὲ ἐδενδροῦτο, ποταμὸν χαλινοῦσα· λίθος λόγῳ μετετέθη, μεταφέρων τοὺς ἀπίστους, πρὸς τὴν Θεοῦ ἐπίγνωσιν· δι' ἧς τὸ μέγα ἔλεος, παρὰ σχοῦ ὁ Θεὸς ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοδοκίον.

Δέσποινα πρόσδεξαι, τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

Δοξολογία Μεγάλῃ καὶ Ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοὶ καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἁγίου ἡ γ' καὶ στ' Ὁδὴ, Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον, ζῆτει τῇ ιγ' Νοεμβρίου.

Κοινωνικόν.

Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος. Ἀλληλουΐα.

Μεγαλυνάριον.

Τὸν ἐν Ἱεράρχαις θαυματουργόν, καὶ τῆς εὐσεβείας, θεηγόρον ὑφηγητήν, Νεοκαισαρείας, τὸν γρήγορον ποιμένα, Γρηγόριον ἐν ὕμνοις, ἀνευφημήσωμεν.

Δίστιχον.

Γρηγόριε Κύριλλον ὑμνήσαντά σε
Πολυτρόπων λύτρωσαι πειρατηρίων.

